

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
88/2020	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	01.12.2020
	Kommunestyret	PS	

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Åse Elin Myking	FE-141, TI-&37, HistSak-15/1569	20/1429

PLANSTRATEGI VAKSDAL KOMMUNE 2020 -2023

Vedlegg:

Kommunal planstrategi 2020-2023

Folkehelseoversyn 2020 - Rapport Vaksdal kommune

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Kommunal planstrategi 2020 -2023, jamfør Plan- og bygningslova §10-1, vert vedtatt slik den ligg føre.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 88/2020

FPØ - Behandling:

Formannskapet drøfta saka.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Kommunal planstrategi 2020 -2023, jamfør Plan- og bygningslova §10-1, vert vedtatt slik den ligg føre.

Saksopplysningar:

Samandrag/konklusjon (kort om saka)

Det skal utarbeidast ein kommunal planstrategi som eit verktøy for å styrke den strategiske planlegginga i kommunen. Gjennom arbeidet med planstrategien skal det gjerast vurderingar av kommunen sitt planbehov, slik at kommunen betre kan møte aktuelle utfordringar. Utkast til planstrategi har vore på høyring til lokale, regionale og statlege myndigheiter og det har kome inn synspunkt og innspel til den kommunale planstrategien. Kommunal planstrategi for 2020-2023 vert lagt fram til endeleg behandling i formannskap, plan og økonomiutval og kommunestyre.

Bakgrunn for saka

I tråd med plan- og bygningslova, §10-1 (pbl) skal kommunestyret vedta kommunal planstrategi i løpet av de første året i kvar valperiode. Planstrategien er meint som eit verktøy for å styrke den strategiske planlegginga i kommunen i denne kommunestyreperioden. Planstrategien skildrar kva planar det er behov for ut frå utfordringar og mål kommunen har, og sett i lys av dei nasjonale og regionale føringane.

Gjennom arbeidet med planstrategien skal det gjerast vurderingar av kommunen sitt planbehov, slik at kommunen betre kan møte aktuelle utfordringar. Det er utarbeida oversyn over status og utfordringar i kommunen på viktige samfunnsområde. Oppdatert folkehelseoversyn er lagt ved planen.

Det er sett plankrav til at folkehelse og arbeidet med miljøutfordringar og berekraftsmåla skal inngå i planstrategien. Kva planar ein vel å revidere eller utarbeide bør ha samanheng med dei utfordringane og utviklingsmåla kommunen har, på den måten vert det strategisk samanheng i plansystemet.

Planstrategien set eit sterkt fokus på at planlegginga skal vera behovsstyrt og ikkje gjerast meir omfattande enn nødvendig. Dette er også nedfelt i plan- og bygningslova § 3-1 tredje ledd om oppgåver og omsyn i planlegging etter lova.

Utkast til kommunal planstrategi har vore til ettersyn og offentleg høyring i 30 dagar.

Høyringsfråsegner og behandling av desse i planstrategien

Følgjande har sendt inn høyringsuttaler:

1. Brukarutvalet for sjukeheimane
2. Eldrerådet
3. Ungdomsrådet
4. Vestland Fylkeskommune
5. Vestland fylke

Utval for levekår og eldrerådet har gjort følgande vedtak: Utvalet/rådet tek saka til orientering.

Formannskap, plan og økonomiutvalet har gjort vedtak og følgande tilleggsplanar:

Plan for likestilling, Breibandplan, temaplan for barn og unge, langtidsplan for kompetansebygging i den kommunale organisasjon.

Behandling:

1. Tillegg til tekst om aldersvenleg samfunn – vert tatt inn i planstrategien

«Kommunen skal sikre ei verdig eldreomsorg for dei som treng slike tenester, både i utanfor og i institusjonane».

2. Innspel i planstrategien – vert omtalt i planstrategien under bustad og stadutvikling
«Rådet tek saka til orientering og gjev følgande innspel: I tilknyting til satsing på aldersvenleg samfunn ønskjer Eldrerådet at det vert bygt lettstelte leilegheiter som eldre kan leiga eller kjøpa, og at det vert tilrettelagt for møteplassar og for universelt utforma nærmiljø».

«Det må også takast omsyn til støy i områdeplanar då støy gir konsekvensar for folkehelsa».

Innspel vert tatt med vidare i områdeplanar.

3. Innspel i planstrategien – vert tatt med i arbeidet med samfunnsdelen
«Legge til rette for at man kan bo alle plasser i kommunen, f.eks. i Eksingedalen da er det viktig med barnehage og skole, og arbeidsplasser».
4. Fylkeskommunen skriv at kommunen har gjort ein grundig jobb med utarbeiding av planstrategien og har god forståing av utfordringstrekk. Kommunen har gjort greie for nasjonale og regionale føringar og FN sine berekraftsmål og har trekt inn måla i kommuneplanen.

Planar:

Dei støttar revidering av samfunnsdelen til kommuneplanen i første del av perioden. Samfunnsdelen kan bidra til å sjå målsettingane i kommunen i samanheng. Dei rår til at viktige tema som er sektorovergripande vert teke inn i planen og støttar at klima og miljøplanen vert trekt inn i samfunnsdelen. Vidare støttar fylkeskommunen mål og arbeid med folkehelse i planar og rår oss til å ta folkehelseperspektivet inn i samfunnsdelen.

Folkehelseoversyn 2020 vert lagt ved planstrategien, deler er tatt inn i dokumentet. Råd og tips til samfunnsdelen vert tatt med til planarbeidet.

Trafikktryggleiksplanen vert peika på som eit godt verktøy, årleg rullering av plan gjer at me kan søkje fylkeskommunale tilskot.

Overordna ROS/beredskapsplan – fylket tilrår at planen fylgjer arbeidet med statleg plan K5.

Dei tilrår at ein eventuell områdeplan for Dale fylgjer utviklinga i statleg plan.

Kultur, idrett og inkludering i plan

Det er knytt nasjonale forventningar til kultur,-idrett og inkluderingsperspektiv i kommunal planlegging. Dette bør forankrast i samfunnsdelen som overordna plan. Vaksdal kommune sin Kulturplan 2016-2026 inkluderer dette breie perspektivet og planen er tenkt rullert i etterkant av samfunnsdelen inn i neste periode. Kommunen sin kulturminneplan er gjeldande og revidering er tenkt i neste periode. Tiltak i desse planane er tatt inn i årleg rullering av handlingsprogrammet og vidare i årsplanar/budsjett.

Fylkeskommunen viser også til forventningar til naturmangfald, friluftsområde, kulturmiljø, arealutnytting, arkitektur, gang – og sykkelveggar med meir. Kommunen viser til kommuneplanens arealdel vedtatt i 2019 der dette er sentralt. Føringar i nasjonale og regionale planar og rettleiarar vert vurdert i planarbeidet for samfunnsdelen til

kommuneplanen. Folkehelseperspektivet vert eit sektorovergripande tema i planen.

Inkludering og integrering vert nemnt som tema for planstrategi og kommuneplanen sin samfunnsdel. Tema som omhandlar dette vert tatt inn i planstrategi, samfunnsdel og delplanar. Frivilligheit er tema i fleire planar, frå samfunnsdel til kommunedelplanar.

Fylkeskommunen støttar revidering og har kome med gode innspel til innhald i kommunedelplan oppvekst og Leve heile livet- plandel til kommunedelplan helse og omsorg. Til utarbeiding av strategisk næringsplan er det foreslått å ha fokus på kulturbasert næringsliv. Innspela vert tatt med til planarbeidet.

Avslutningsvis vert det peika på viktigheita av gode merdverknadsprosessar i det vidare planarbeidet og gode modellar for samhandling breitt.

5. Fylkesmannen ynskjer tydelege føringar for korleis utfordringane er knytt saman med mål og strategiar. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske val knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorens virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden (pbl § 10-1). I kommunal planstrategi er utviklingstrekk, status og utfordringer belyst og ligg til grunn for planbehovet i perioden. Plandokumentet vert oppdatert i endeleg utgåve. Folketalsnedgang er ei hovudutfordring som krev strategiske grep. Berekraft, folkehelse, klima og miljø er døme på sektorovergripande tema som må adresserast i plan. Gjennom ei revidering av samfunnsdelen til kommuneplanen i starten av perioden ynskjer kommunen å utarbeide overordna mål og strategiar for dei neste åra. Arealdelen til kommuneplanen som synleggjer langsiktig arealbruk vart vedtatt i 2019 og er ikkje foreslått revidert i denne perioden. To sentrale områderegeringsplanar ligg inne i perioden.

Fylkesmannen viser til krav til folkehelseoversyn, som ikkje låg føre til høyringsutkastet. Deler frå folkehelseoversynet er tatt inn i planstrategien, mellom anna årleg folkehelseprofil og korleis dette vert arbeidd med årleg i handlingsprogram/økonomiplan og vidare i årsplanar/budsjett. Folkehelseoversynet er no utarbeidd og lagt ved planstrategien. Fylkesmannen peikar særleg på utjamning av sosial ulikskap som eit viktig tema, og vidare bustadsosiale omsyn i areal og samfunnsplanlegginga. Temaet er belyst både i arealplanen, bustadpolitisk strategiplan og delvis i andre planer.

Fylkesmannen ser det som positivt at kommunen vil integrere Leve heile livet-reforma i kommunedelplan for helse og omsorg.

Fylkesmannen er nøgd med at plandokumentet trekkjer fram landbruk som ei viktig lokal næring som gjev grunnlag for grøn verdiskaping og miljøvenleg utnytting av naturressursar og kulturlandskap. Dette bør og vera tema i revisjon av samfunnsdelen heiter det.

Meir fokus på miljøutfordringar i kommunen vert etterspurt og fylkesmannen ser det som positivt at dette tema skal reviderast i samfunnsplan. Tap av biologisk mangfald vert trekt fram som eit viktig tema i arealplanlegging.

Fylkesmannen ynskjer generelt større merksemd om samfunnstryggleik og beredskap i plan. Tema bør forankrast i samfunnsdelen og planstrategien. I dagens kommuneplan er tema tatt inn og har fått større plass i handlingsprogrammet og økonomiplanen som reviderast årleg. I planstrategien vert samfunnstryggleik synleggjort betre i endeleg versjon og fleire moment vert trekt inn i samsvar med fylkesmannen si fråsegn.

Overordna ROS har krav om revisjon kvart fjerde år og skulle reviderast i 2019, dette vart ikkje gjennomført av ressursmessige årsaker. Revisjon vert derfor framskynda til 2021 i endeleg framlegg. Overordna beredskapsplan vert revidert fast årleg og elles etter behov ved endringar. Andre sektorvise beredskapsplanar som plan for helsemessig og sosial beredskap, smittervernplan, pandemiplan med fleire er ikkje tatt inn i planstrategien. Desse vert jamleg gjennomgått og revidert internt.

Fylkesmannen etterspør og ei vurdering av gjeldande arealplanar med omsyn til samfunnstryggleik, dette vert tatt inn i planstrategien.

Vurdering av tilleggsplanar vedtatt av formannskap, plan og økonomiutvalet:

Plan for likestilling, Breibandplan, temaplan for barn og unge, langtidsplan for kompetansebygging i den kommunale organisasjon.

Plan for likestilling er tatt inn med oppstart i 2022, arbeidet bør forankrast i mål og strategiar i samfunnsdelen. Det er ein omfattande plan med viktige tema, det må påreknast to år til arbeidet.

Breibandplanen er tatt inn som ein mindre temaplan med oppstart i 2021. Planen vil vera grunnlag for søknader om midlar til utbygging gitt at status er innafør kriteria som vert sett i utlysingar.

Temaplan for barn og unge – eit viktig innspel som vert dekkja i kommunedelplan for oppvekst. Revidering av kommunedelplanen er alt i gang, ein slik delplan er meir omfattande enn ein temaplan. Den vil vera eit godt styringsverktøy for kommunen i arbeidet med trygge og stimulerande oppvekstvilkår for barn og unge. Forslaget er at temaplanen vert erstatta av kommunedelplanen.

Langtidsplan for kompetansebygging i den kommunale organisasjon er eit viktig arbeid som rådmann vil starte opp i 2021. Kommunen har kompetanseplaner for alle område, men det er behov for ein revidert strategisk kompetanseplan for årene frametter. Kompetanseutvikling og rekruttering er hovudutfordringar for kommunen framover og eit slikt planarbeid er særskilt relevant.

Planstrategien omhandlar ikkje organisasjonsinterne planar. Vi har mange planar for den kommunale drifta som beredskapsplanar, driftsplanar, vedlikehaldsplanar, forvaltningsplanar, arkivplan, strategiar med vidare. Desse er ikkje tatt inn planstrategien. Kompetanseplanen vert behandla som ein intern plan, men kan leggjast fram som orientering til kommunestyret når den er ferdigstilt.

Formelt grunnlag

Plan og bygningslova (pbl) §10-1

Vurdering og konsekvensar

Planarbeidet i kommunen har vore omfattande i dei siste åra. Kommuneplan med samfunnsdel og arealdel har etter grundige prosessar vorte ferdigstilt og vedtatt, arealplanen så seint som i september 2019. Kommunestyret skal vurdere om kommuneplanen skal reviderast, heilt eller delvis, i denne perioden.

Større planar, som områdereguleringsplanar for Vaksdal og Stanghelle og kommunedelplan oppvekst

er under arbeid. For større heilskap i styringsverktøya er det ein fordel å samle fleire tema i ein felles temaplan i staden for mange mindre planar. Det kortar planleggingstid og er lettare å fylgje opp i handlingsprogrammet. Eit døme er kulturplanen som i tillegg til kunst og kultur, også omhandlar bibliotek, fysisk aktivitet, idrett, friluftsliv og inkluderer ungdomsplanen. Både regionale og statlege planmynde støttar eit slikt heilskapleg perspektiv. I framlegg til planstrategi er både folkehelse, klima og miljø tatt inn som del av revisjon av samfunnsdelen til kommuneplanen.

Det har kome mange gode innspel og nyttige råd til kommunal planstrategi og revisjon av samfunnsdelen til kommuneplanen. Alle innspel er grundig behandla og omtalt i saka. Endringar til planstrategien er tatt inn i endeleg framlegg til behandling.

Mange av innspela gjeld planarbeidet i perioden, særleg revisjon av samfunnsdelen, men også kommunedelplanar, arealplanar og temaplanar. Desse vert tatt med vidare i planarbeidet.

Planarbeid er omfattande og tidkrevjande prosessar og det må gjerast prioriteringar utfrå behov, økonomi og kapasitet. I planstrategien er det vektlagt ein balanse mellom planlegging og iverksetting ut frå tilgjengelege ressursar. Ambisjonsnivå er like fullt høgt, og ikkje i balanse med noverande kapasitet i administrasjonen. Det vil vera nødvendig med kjøp av tenester og ekstern bistand i planarbeidet.

Rådmann legg til grunn ei årleg statusrapportering der eventuelle justering av planarbeidet som følgje av endra behov, framdrift, økonomiske eller ressursmessige forhold vert behandla.